

Voor het Huis voor democratie en rechtsstaat wordt geëxperimenteerd met proeftuinen

Het Huis voor democratie en rechtsstaat is een nog op te richten instelling. Het Huis wil kennis van burgers over onze democratische rechtsstaat vergroten en de politieke en maatschappelijke participatie en debat bevorderen. Tot 2013 zal het Huis stap voor stap worden ontwikkeld. Na dat jaar zal er, op loopafstand van het Binnenhof, ook een publieksgebouw gereed zijn waarin door verschillende doelgroepen allerlei activiteiten kunnen worden gedaan. De activiteiten zijn erop gericht meer over de democratische rechtsstaat te leren en om daar zelf een steentje aan bij te dragen.

Proeftuinen

In 2009 en 2010 zal worden proefgedraaid met een groot aantal programma's (proeftuinen). Deze proeftuinen moeten bijdragen aan de ontwikkeling van succesformules voor het Huis. Daarnaast wordt door de uitvoering van de verschillende programma's ervaring opgedaan in het samenwerken met andere partijen.

Overzicht van de proeftuinen die in 2009 en 2010 worden uitgevoerd:

- Proeftuin 1. De Haagse Tribune
- Proeftuin 2. Haags Grondwetpad: Den Haag als openluchtmuseum
- Proeftuin 3. Debatfunctie democratie en rechtsstaat
- Proeftuin 4. Tribunaal
- Proeftuin 5. Week van het recht 2009 (2-7 november)
- Proeftuin 6. N18 (Nachtien)
- Proeftuin 7. Het Huis op Internet (virtueel Huis)
- Proeftuin 8. Mobiele werkplaats voor democratie
- Proeftuin 9. Jonge journalisten
- Proeftuin 10. Wegwijsdagen gemeente en provincie
- Proeftuin 11. Kennismakingsdagen gemeenten
- Proeftuin 12. Themawandelingen met GPS applicatie
- Proeftuin 13. Kadertraining politiek proces
- Proeftuin 14. Training omgevingsbewustzijn politiek Den Haag
- Proeftuin 15. Week van de democratie 2010
- Proeftuin 16. Mensenrechteneducatie
- Proeftuin 17. Programma voor inburgeraars

Uitvoering

De proeftuinen worden uitgevoerd door of in samenwerking met, dan wel inhoudelijke advisering door het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) en in voorkomende gevallen met medewerking van de Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof (SBB). De reden daarvan is dat het IPP en SBB in 2010 zullen fuseren met de (onafhankelijke) organisatie die het Huis voor democratie en rechtsstaat verder gaat opbouwen.

Het initiatief voor het starten van de proeftuinen ligt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken die dit afstemt met de mede bij dit project betrokken partijen (Tweede Kamer, Eerste Kamer, gemeente Den Haag, het ministerie van Algemene Zaken en het ministerie van Justitie).

Proeftuin 1. De Haagse Tribune

Doelgroepen: scholieren voortgezet onderwijs, MBO-studenten en volwassenen

Het doel van deze proeftuin is het verschaffen van meer inzicht in de geschiedenis en de werking van onze democratische rechtsstaat. Het programma omvat een educatieve dag op en rond het Binnenhof met discussies, simulaties, rondleidingen en spelelementen.

(zie de website: www.dehaagsetribune.nl)

Proeftuin 2. Haags Grondwetpad: Den Haag als openluchtmuseum

Doelgroepen: algemeen (geïnteresseerd) publiek, scholieren via de Haagse Tribune en rijksambtenaren

Deze proeftuin bestaat uit een wandeling langs plaatsen en gebouwen in relatie tot de Nederlandse Grondwet. Het doel hiervan is het begrip van en de kennis over de Grondwet te vergroten, omdat de Grondwet waarborgen biedt voor onze democratie en de waarden weerspiegelt die ten grondslag liggen aan onze democratische samenleving.

(zie de website: www.grondwetpad.nl)

Proeftuin 3. Debatfunctie democratie en rechtsstaat

Doelgroep: het algemeen publiek

Het doel van het debat is het verbeteren van de communicatie tussen burgers, beleidsmakers, volksvertegenwoordigers en wetenschappers. Het streven is een breed volksdebat over actuele vraagstukken rond het functioneren van onze democratische rechtsstaat, waarvan de uitkomsten worden teruggekoppeld aan (politieke) besluitvorming. Op dit moment vindt er een verkennend internationaal vergelijkend onderzoek plaats.

Proeftuin 4. Tribunaal

Doelgroep: HBO- en WO-studenten Bestuurskunde, Journalistiek, Politicologie, Rechten

Studenten ervaren in deze proeftuin hoe de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat in de praktijk tot uiting komen. Door middel van een rechtbanksimulatie en/of enquêtecommissie oefenen de studenten met debatteren en participeren.

Proeftuin 5. Week van het recht 2009 (2-7 november)

Doelgroepen: HBO- en WO-studenten (zie proeftuin 4) en het algemeen publiek

In deze proeftuin staat het betrekken van de bredere lagen van de samenleving bij het functioneren van de democratische rechtsstaat centraal. De doelstellingen zijn het vergroten van kennis over en begrip van de kernwaarden van de democratische rechtsstaat, een beter begrip van de processen van de rechtsstaat en de werking van de verschillende instellingen en het maatschappelijke debat daarover.

(zie de website: www.weekvanhetrecht.nl)

Proeftuin 6. N18 (Nachttien)

Doelgroep: jongeren die op 3 maart 2010 voor het eerst stemgerechtigd zijn

Een proeftuin in de vorm van een evenement voor iedereen die achttien is op 3 maart 2010. Het doel van N18 is het bewustmaken van achttienjarige jongeren van hun nieuwe mogelijkheden en verantwoordelijkheden als volwassen burgers, zoals het gebruikmaken van hun stemrecht. Ook het feit dat de achttienjarigen zelf voor hun rechtshandelingen instaan komt aan de orde.

Zie voor meer informatie de website van Nachttien in Groningen en de website van het slotfeest in Rotterdam.

Proeftuin 7. Het Huis op Internet (virtueel Huis)

Doelgroep: het algemeen publiek

Het doel van het virtuele Huis is het digitaal overdragen van kennis over de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat, de Grondwet en de werking van bijbehorende instituties, het vergroten van burgerschapscompetenties en democratisch burgerschap. Het beoogd een plaats te worden waar burgers interactief en blijvend informatie halen en brengen. Er zal in de eerste fase 2009/2010 via sociale netwerken en/of mobiele applicaties voor de doelgroep 18-25 jarigen een begin worden gemaakt met de ontwikkeling van het virtuele Huis.

Proeftuin 8. Mobiele werkplaats voor democratie

Doelgroep: leerlingen basisonderwijs (10-12-jarigen)

Een proeftuin in de vorm van een rondreizend programma, waar basisschoolleerlingen ontdekken wat de democratische rechtsstaat met hen zelf te maken heeft. De nadere invulling is nog niet bekend.

Proeftuin 9. Jonge journalisten

Doelgroepen: studenten (o.a. Journalistiek, Politicologie, Bestuurskunde) en starters in het vak

Jonge professionals en studenten oefenen de rol van een (onderzoeks)journalist in een democratie.

Proeftuin 10. Wegwijsdagen gemeente en provincie

Doelgroep: scholieren voortgezet onderwijs

Een 'Wegwijsdag' is een educatieve dag op het gemeente-, en/of provinciehuis. Met het oog op de totstandkoming van het Huis wordt de promotie van deze werkvorm bij gemeenten en scholen verder uitgebreid (zie de website: www.wegwijsdagen.nl).

Proeftuin 11. Kennismakingsdagen gemeenten

Doelgroep: nieuwe kiezers

Deze proeftuin richt zich op burgers die met ingang van de verkiezingen op 3 maart 2010 kiesgerechtigd zijn. Het doel is bijdragen aan de bewustwording van nieuwe kiezers ten aanzien van hun rechten en plichten. Een direct resultaat van deze proeftuin kan een hogere opkomst van (nieuwe) kiezers bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn. De dag kan in combinatie met proeftuin N18 (zie proeftuin 6) worden georganiseerd.

Proeftuin 12. Themawandelingen met GPS applicatie

Doelgroepen: het algemeen publiek en toeristen

Deze proeftuin bestaat uit themawandelingen, bijvoorbeeld een 'democracytrail'. Het doel is zowel educatief en informatief. De exacte uitvoering is nog niet bekend, maar wordt mogelijk uitgevoerd in samenwerking met het Grondwetpad (zie proeftuin 2).

Proeftuin 13. Kadertraining politiek proces

Doelgroepen: rijksambtenaren, andere (politieke) professionals

De deelnemers ervaren door middel van een simulatie van de Tweede Kamer de veelheid aan dimensies van het werk van o.a. een politicus/bestuurder. Op deze manier verplaatsen zij zich in de positie van diverse actoren rond het Binnenhof.

Proeftuin 14. Training omgevingsbewustzijn politiek Den Haag

Doelgroep: rijksambtenaren (schaal 11 t/m 14)

Deze training vindt plaats ter voorbereiding van het versterkingstraject 'rechtstatelijk bewustzijn van ambtenaren'. De training kan aangepast worden voor studenten en lokale ambtenaren als aanvulling op het educatie -en participatietraject van het Huis. Het doel van de proeftuin is het creëren van meer inzicht in de politiek-bestuurlijke omgeving.

Proeftuin 15. Week van de democratie 2010

Doelgroep: het algemeen publiek

Het doel van deze proeftuin is het versterken van de betekenis van de week van de democratie als jaarlijks terugkerend evenement. Ook kan door middel van deze week het samenwerkingsverband met andere partijen (o.a. media en andere deelnemers aan het Platform Democratie & Burgerschap) worden versterkt.

Proeftuin 16. Mensenrechteneducatie

Doelgroep: het algemeen publiek

Deze proeftuin richt zich op een nationale dialoog over de betekenis van rechten en vrijheden anno 2010. De dialoog richt zich op een gesprek tussen scholieren onderling en tussen scholieren en volwassenen (nationale mensenrechtendialoog). De proeftuin richt zich naast educatie en (actie)onderzoek op het verzamelen van verhalen over de betekenis van rechten voor gewone Nederlanders voor latere publicatie en verspreiding. Deze proeftuin is voorgesteld door het platform Mensenrechteneducatie en zal ook met betrokkenheid van het platform worden uitgevoerd.

Proeftuin 17. Programma voor inburgeraars

Doelgroep: nieuwe Nederlanders, inburgeraars

Deze proeftuin betreft de ontwikkeling van een lokaal programma voor inburgeraars waarbij een werkvorm wordt uitgetoetst welke is gebaseerd op de proeftuin Wegwijsdagen (zie proeftuin 10).